

עת"א 18376/06/22 - רוסלן ויקטור נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

עת"א 18376-06-22 ויקטור(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

לפני כב' השופטת רננה גלפז מוקדי

עותר רוסלן ויקטור (אסיר)

נגד

משיבים

1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

2. מדינת ישראל

פסק דין

1. לפני עתירת אסיר (להלן: "**המבקש**") כנגד החלטת המשיבים בדבר מגבלות על התקשרות באמצעות הטלפון.

המבקש טוען בעתירתו כי ביום 1.6.22 התקבלה שלא כדין החלטה בדבר המשך הגדרתו כאסיר מנוע טלפונים (להלן: "**ההחלטה**"). לטענתו, הגורם אשר קיבל את ההחלטה אינו מוסמך לתיתה, הראיות בעניינו לא נשקלו ולא נערך לו שימוע כדין. המבקש טען כי ההגבלות אשר הוטלו עליו ביחס ליצירת קשר עם ההוצאה לפועל, עם בית המשפט ועם הסניגוריה הציבורית, פוגעות בזכותו לנהל הליכים משפטיים באופן ראוי והוגן. עוד נטען כי המשיבים מוציאים תחת ידם החלטות ללא ביסוס נורמטיבי, שכן לא פורסמה הפקודה הרלוונטית לאגף למניעת פשיעה. לחילופין עתר המבקש לפרסם את הפקודה הרלוונטית עליה מבוססת ההחלטה.

2. המשיבים טענו בתגובתם כי המדובר באסיר המרצה עונש מאסר לתקופה של 26 שנים ו-210 ימים אחר שהורשע בביצוע מאות עבירות מרמה, עושק, זיוף ועוד, כאשר גם בתקופת ריצוי מאסרו המשיך בביצוע עבירות באמצעות הטלפון מתוך כותלי בית הסוהר, עבירות בגין הורשע בשנת 2014 בשני הליכים משפטיים בתומם נגזרו עליו 8 שנות מאסר ושנתיים מאסר בהתאמה. בשנת 2019 הורשע המבקש שוב בביצוע עבירות באמצעות הטלפון מתוך כותלי בית הסוהר ונגזרו עליו 7 שנות מאסר נוספות.

ביום 1.6.22 נתן סגן מפקד מחוז צפון החלטה בעניינו של המבקש, המורה על המשך החלת ההגבלות הטלפוניות על המבקש ועל המשך החזקתו באגף למניעת פשיעה לתקופה בת 3 חודשים נוספים, עד ליום 2.9.22, זאת לאחר שהגיע למסקנה, לאחר שעיין בדוחות מודיעין שהוגשו בעניינו של המבקש, כי קיים חשד סביר שהמבקש ינצל את שיחות הטלפון המותרות לו לצורך פגיעה בציבור. המשיבים טענו כי אין המדובר במניעה מוחלטת לקיום שיחות טלפון, שהרי למבקש ניתנה הרשות להתקשר לאימו, לעורכי דינו, להוצל"פ, לרעייתו, למרכז לגביית קנסות ולמרכז המידע של בתי המשפט, כאשר החלטה בעת"א 53398-04-22 שהגיש המבקש הורתה על הארכת משך ותדירות שיחות הטלפון לרעייתו אשר מתגוררת באוקראינה מטעמים הומניטריים נוכח מצב החירום השורר באוקראינה וכן על הארכת משך השיחות לאימו.

עמוד 1

המשיבים טוענים עוד, כי ההחלטה מבוססת על הוראות פקודת הנציבות 04.36.00 בדבר "קשר טלפוני של אסירים" ולפיה לגורמים המוסמכים אצל המשיבים הסמכות להטיל מגבלות טלפוניות על המוחזקים באגף למניעת פשיעה וזאת על יסוד מידע מודיעיני רלוונטי. במקרה כאן, הוטלו על המבקש הגבלות לקיום קשר טלפוני בהתאם להוראות סעיף 8 לפקודה עם זאת לא הוגבל המבקש באופן מוחלט אלא באופן מידתי. המשיבים הדגישו כי ההחלטה ניתנה לאחר שנצבר לחובת המבקש מידע מודיעיני המעיד על מסוכנות הנשקפת מהמבקש ובהתאם לקיום החובה המוטלת על המשיבים לשמירה על שלום הציבור.

המשיבים טוענים כי ההחלטה התקבלה על ידי הגורם המוסמך לתיתה ובהתאם לסמכות הנתונה לו, המדובר בהחלטה סבירה ומידתית אשר ניתנה לאחר שנבחנו הנסיבות בעניינו של המבקש כך למשל, לענין הטענה להגבלה בלתי מידתית בפניות למרכז המידע של בית המשפט, מבדיקה שנערכה עלה כי זולת ההליך כאן, אין הליכים משפטיים אחרים פתוחים המתקיימים בעניינו של המבקש, כך גם בקשת המבקש להארכת משך השיחות עם רעייתו המתגוררת באוקראינה נבחנה ואושרה בנסיבות הומניטריות מיוחדות וכך גם הותר למבקש לקיים שיחות עם אימו והוארך משך השיחות.

זאת ועוד נטען כי קשר טלפוני מהווה טובת הנאה אשר ניתנת לשלילה ואין המדובר בזכות אוטומטית הניתנת לאסיר. בסמכות המשיבים לשלול שיחות לגורמים מסוימים או להגביל את משך השיחה, במסגרת תפקידם ואחריותם של המשיבים לשמירה על הסדר, המשמעת, ניהול התקין של מתקן הכליאה ושמירה על שלומו ובטחונו של הציבור.

אשר על כן טענו המשיבים כי ההחלטה היא סבירה ומידתית, היא ניתנה בסמכות ועל פי הפקודה ועל כן, עתרו לדחיית העתירה.

3. ביום 12.7.22 התקיים דיון במעמד הצדדים.

המבקש חזר על האמור בעתירתו ואף הוסיף והרחיב את טענותיו ביחס לשאלת חוקיות ההגבלות אשר הוטלו עליו. כך נטען כי הלכה למעשה הוא מנוע שיחות טלפון תקופה ארוכה מאד, מאז 11.3.19 כאשר מיום 13.3.22 הוא מוגבל לפי סעיף 8 לפקודה, במובחן מן המניעה לפי סעיף 7 לפקודה אך לדבריו, המדובר באותן הגבלות הלכה למעשה, ועל כן, התקופה בה הוא מנוע שיחות ארוכה מן התקופה הקבועה בפקודה ומחייבת, לאור מישכה, החלטת נציב בלבד ואין די בסגן מפקד המחוז כפי שנעשה בעניינו. בנסיבות אלו, לטענת המבקש, ניתנה ההחלטה בניגוד להוראות הדין וללא סמכות. לתמיכה בטענתו הפנה המבקש לעת"א 34633-10-20 הזו נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 29.12.20) ולעת"א 66813-01-20 פרנקל נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 1.6.20).

עוד טען המבקש, כי הרישום הפלילי בעניינו אינו מעלה כל חשד, לא כל שכן הרשעה בעבירות מרמה באמצעות עורכי דינו או בכלל במהלך 4 השנים האחרונות, אין מידע מודיעיני המבסס חשד כלשהו המצדיק המשך הגבלת קשר טלפוני וזאת, בין היתר, הודות להליך שיקומי טיפולי שעבר, בו רכש יכולת התבוננות פנימית ויכולת להימנע מביצוע עבירות.

המשיבים חזרו על האמור בכתב התשובה והוסיפו כי טענות המבקש בדיון סותרות את האמור בעתירתו לעניין הסמכות ליתן ההחלטה. המשיבים טענו כי סעיף 8ב' לפקודה נותן סמכות בידי סגן מפקד המחוז להאריך

תקופה של מגבלות על קיום קשר טלפוני על אסיר לתקופה של 3 חודשים, כאשר סך תקופות הארכה לא יעלה על שנה. אחר זאת נתונה הסמכות למפקד מחוז ולבסוף אם נדרשת הגבלה לתקופה העולה על שנתיים, הסמכות נתונה לנציבה. במקרה כאן, ההחלטה ניתנה על ידי סגן מפקד המחוז, בעל דרגה בכירה בארגון, והיא ניתנה בסמכות. המשיבים שבו והדגישו כי גם החלטה זו נבחנה וביום 6.7.22 ניתנו למבקש הקלות משמעותיות כמו למשל הארכת משך השיחות להוצאה לפועל והעלאת התדירות ל-3 פעמים בשבוע. הקלות אלה הן משמעותיות שעה שאין המדובר בזכויות המוקנות לאסיר.

4. בתום הדיון, לאור הטענות אשר הועלו במהלכו, התרתי למשיבים להגיש תגובה משלימה בשאלות הבאות: אופן קיום השימוע למבקש, משמעות הליך הטיפול והטענה כי תוצאותיו לא היו לנגד עיני מקבלי ההחלטה, הגורם המוסמך לקבלת ההחלטה נוכח טענות המבקש כי היה מנוע קשר טלפוני לאורך תקופה העולה על סמכותו של סגן מפקד המחוז ופרק הזמן המקסימלי המוגדר למניעת והגבלת שימוש בטלפון ופרסום הפקודה באגף למניעת פשיעה בו הוא מוחזק.

5. בתגובה המשלימה טענו המשיבים כי ביום 25.7.22 הובא עניינו של המבקש לפני סגן הנציבה אשר החליט על המשך הטלת המגבלות החלות על המבקש לתקופה בת 4 וחצי חודשים בלבד, זאת לאור התקופה שחלפה מאז ניתנה החלטת סגן מפקד המחוז. סגן הנציבה פרט את הנימוקים שהביאו להחלטתו כאשר בבסיסם מידע מודיעיני על אודות פעילות פלילית עניפה של המבקש מתוך בית הסוהר. המשיבים טענו כי נערך למבקש שימוע כדין וכן ההחלטה התקבלה אחר שהועבר לעיונו של סגן הנציבה מידע עדכני מכלל הגורמים הרלוונטיים.

המשיבים טענו כי סעיף 8א' לפקודה קובע כי הגורם המוסמך להטלת מגבלות טלפוניות נקבע לפי מדרג סמכות, כאשר המגבלות יכולות להיות מוטלות גם על אסיר אשר תפקודו תקין כאשר קיים בעניינו מידע מודיעיני לפיו הוא עלול לנצל את הקשר עם החוץ לפגיעה בבטחון המדינה, בית הסוהר או הציבור.

עוד נטען כי במקרה כאן, המבקש הגיש עתירתו בטרם השלים את המסגרת הטיפולית, אך מבלי לפגוע באמור ובהתאם להוראות הפקודה, אין המדובר בזכות קנויה אלא בהטבה הנבחנת במגוון מישורים לרבות במישור המודיעיני ובכלל זה המדובר בטובת הנאה הניתנת לשלילה בנסיבות מסוימות, כאמור גם כאשר המדובר באסיר שתפקודו בין כותלי בית הסוהר, תקין. במקרה כאן עמדה עדכנית של גורמי הטיפול מעידים על צורך ב"המשך העמקה טיפולית באופן הדרגתי ורב שלבי".

אשר לטענת המבקש אשר הועלתה בדיון, לפיה בניגוד לסעיף 10 ד' לפקודה, לא פורסמה באגף בו הוא מוחזק פקודת קבע מקומית בדבר מניעת טלפונים, אזי מהתייחסות סגן מפקד מתקן הכליאה צלמון אשר צורפה לכתב התשובה המשלים, עולה כי המדובר בהנחיות פנימיות הניתנות לסגל המתקן הכליאה ואשר מפרטות את נוהל העבודה במתקן הכליאה כאשר לאור תכליתה היא אסורה בפרסום. נכתב עוד, כי הנחיות בנוגע לאגף 10 למניעת פשיעה, בו מוחזק המבקש, נערכו בהתאם למאפיינים המוחזקים באגף הרלוונטי, בהתאם לתנאי האגף ואף ביחס לתא בו מוחזק המבקש עצמו, הן אושרו על ידי מפקד המתקן וכלל הגורמים הרלוונטיים פועלים על פיהן.

המשיבים טענו כי משעה שנערך הליך מנהלי חדש, אשר כלל שימוע ומתן החלטה חדשה, הרי שדין העתירה

להידחות.

6. אחר שעיינתי בכתבי הטענות ובמסמכים אשר צורפו אליהם ואחר ששמעתי את הצדדים באריכות, ניתן כעת להכריע בעתירה.

כאמור, טוען המבקש כנגד ההחלטה המורה על הארכת המגבלות החלות עליו ביחס לשימוש בטלפון וכנגד הליך השימוע אשר נערך ביחס להחלטה זו.

7. פקודת הנציבות מספר 04.36.00 בדבר "קשר טלפוני של אסירים" קובעת את הכללים למניעה ולהגבלת קשר טלפוני.

סעיף 7 לפקודה קובע את הכללים למניעת קשר טלפוני וסעיף 8 לפקודה קובע את הכללים להגבלת קשר טלפוני.

כך לפי סעיף 7א' לפקודה, לסגן מפקד המחוז הסמכות למנוע לחלוטין קשר טלפוני למשך חודש שלם. סגן מפקד המחוז ראשי להאריך התקופה בחודש בכל פעם ולכל היותר המניעה המצטברת לא תעלה על חצי שנה (ראו בסעיף 7ב' לפקודה). סעיף 7ג' מקנה למפקד המחוז את הסמכות להאריך מניעת קשר טלפוני לתקופה בת חודשיים, בכל פעם ולכל היותר לתקופה בת שנה במצטבר. סעיף 7ד' מקנה לסגן הנציבה סמכות למנוע קשר טלפוני עם אסיר לתקופה נוספת של עד חצי שנה ובהמשך להאריך המניעה לתקופות נוספות בנות חצי שנה, כל אחת, כאשר החלטה המורה על מניעת קשר טלפוני או החלטה המאריכה מניעת קשר טלפוני תובא לידיעת האסיר ותעודכן במערכות.

סעיף 8 לפקודה עוסק, כאמור, בהגבלת קשר טלפוני. סעיף 8א' מקנה לסגן מפקד מחוז את הסמכות להגביל קשר טלפוני לתקופה של עד 3 חודשים (סעיף 8ב') ורשאי הוא להאריך את תוקף ההחלטה ב-3 חודשים בכל פעם כאשר תקופת ההגבלה המקסימלית לא תעלה על שנה במצטבר. סעיף 8ג' מקנה סמכות למפקד המחוז להגביל את הקשר הטלפוני לתקופה נוספת בת חצי שנה בכל פעם **"ובלבד שסך התקופות בהן חלה על האסיר מגבלה כאמור, לא יעלה על שנתיים במצטבר"**.

סעיף 8ד' מקנה סמכות לסגן הנציבה להמשיך ולהגביל את הקשר הטלפוני לתקופה נוספת של עד חצי שנה וככל שיימצא צורך להמשיך ההגבלות כאמור, תוארכנה התקופות בחצי שנה כל פעם.

סעיף 10א' לפקודה קובע כך:

"התקבלה החלטת הגורם המוסמך למנוע או להגביל קשר טלפוני מאסיר בהתאם לאמור בסעיף 7 וסעיף 8 בפקודה זו, וסבר מפקד המחוז או סגנו, בהתאם להמלצת חטיבת המודיעין, כי יש במכלול התשתית הראייתית בכדי להצביע על הצורך בהחזקת האסיר באגף למניעת פשיעה, יורה על החזקת האסיר בהתאם להמלצות"

ביחס להחזקת אסיר באגף למניעת פשיעה מתייחס סעיף 10ב' קובע כך:

"החלטה על החזקת אסיר שהתקבלה בעניינו החלטה על הגבלת קשר טלפוני כאמור בסעיף 8, באגף למניעת פשיעה תהיה עד 6 חודשים, בכל פעם ...".

8. מכאן, בניגוד לטענות המבקש, יש בהוראות הפקודה כדי להבהיר מהם הכללים החלים בסוגיה זו של הגבלה או מניעה של קשר טלפוני והיא כוללת גם התייחסות לסוגיית החזקתו של אסיר אשר הוגבל או נמנע מטלפונים, באגף למניעת פשיעה.

אשר לגורם אשר היה מוסמך לקבל החלטה בעניינו של המבקש, כאמור, המשיבים התבקשו לבחון את טענת המבקש כי היה מנוע מקשר טלפוני לאורך תקופה ממושכת ובהמשך הוגבל בקשר הטלפוני וזאת על רקע העובדה כי את ההחלטה על הארכת המגבלות קיבל סגן מפקד המחוז ולא סגן הנציבה. בתגובתם המשלימה טענו המשיבים לעניין זה, כי בהמשך להערות בית המשפט בנושא במהלך הדיון ביום 12.7.22, הובא עניינו של המבקש בפני סגן הנציבה אשר קיים הליך בפניו, קיבל את חוות דעת הגורמים הרלוונטיים וכן נערך שימוע נוסף למבקש, שלאחריו קיבל סגן הנציבה החלטה על הארכת ההגבלות.

טוב היה אם הליך זה היה מתקיים קודם לכן, אולם כעת, לאחר שבוצע ההליך כנדרש, הפכה העתירה לתיאורטית לאחר שהתקבלה החלטה על ידי הגורם המוסמך.

גם טענת המבקש לקיום שימוע שלא כדין נדחתה, הן משום שעל פי הוראות הפקודה, חרף החובה להביא את טיעוני האסיר בפני מקבל ההחלטה, טרם קבלתה (סעיף 9א) הרי ש"החלטה ראשונית בדבר מניעת קשר טלפוני יכולה להינתן גם ללא קבלת עמדת האסיר מראש.... התקבלה החלטה ללא קבלת עמדת האסיר כאמור, יעודכן האסיר בדבר ההחלטה והוא יהא רשאי להגיש עליה השגה בכתב לסגן מפקד המחוז. לאחר קבלת עמדת האסיר ישוב הגורם המוסמך ויאשרר החלטתו" (סעיף 9ב'). מכאן, ניתן היה לקבל את ההחלטה על יסוד המידע המודיעיני אשר הצריך את הגבלת המבקש גם קודם לביצוע השימוע ובכפוף לעריכתו לאחר מכן. הן משום שכאמור, התקבלה כעת החלטה כאשר טענות המבקש בכתב הובאו בפני סגן הנציבה קודם שניתנה החלטתו.

9. אוסיף ואומר כי לאחר שעיינתי במסמכים אשר צורפו לכתבי הטענות מטעם המשיבים וכן בחומר החסוי אשר הוצג בפניי במהלך הדיון, הגעתי למסקנה כי ההחלטות אשר נתנו בעניינו של המבקש, התבססו על מידע ממשי המצביע על חשש מניצול הקשר הטלפוני לצורך ביצוע עבירות, כאשר ברקע הדברים, הרשעותיו של המערער בעבירות שבוצעו באמצעות הטלפון, מתוך בתי הסוהר, בגין נגזרו עליו שנות מאסר ארוכות וכאשר החל אמנם לאחרונה בטיפול, אך נמצא בראשיתו של מסלול הטיפול. לכך יש להוסיף את ההקלות אשר ניתנו למבקש בקיום קשר טלפוני, בנסיבות שונות ועל פי בקשותיו, אשר בחלקן גם עברו תחת ביקורת בית המשפט במסגרת עתירות קודמות. הקלות אלו מצביעות על כך שעניינו של המבקש נבחן על פי נסיבותיו וניתנו לו ההקלות המתאימות. הלכה למעשה, על המבקש חלות הגבלות בקשר טלפוני, אולם אין משמעות הדבר כי הוא מנוע באופן מוחלט מקיום קשר טלפוני שכן הוא רשאי לקיים קשר טלפוני עם עורכי דינו, לשכת ההוצאה לפועל, מרכז המידע של בתי המשפט, הסנגוריה הציבורית, אימו ורעייתו ששוהה בחו"ל.

שוכנעתי כי ההחלטות אשר ניתנו בעניינו של המבקש, התבססו על מידע מודיעיני רלוונטי ונועדו לצורך הגשמת התכלית של מניעת פגיעה בבטחון המדינה, בטחון בית הסוהר ומניעת פגיעה בשלום הציבור.

10. כאמור, כפי שעולה מהשתלשלות העניינים אשר תוארה מעלה, ההחלטה מושא העתירה, אושררה בהחלטה עדכנית שניתנה ביום 25.7.22 על ידי סגן הנציבה, בדבר המשך הגבלת הקשר הטלפוני מהמבקש לתקופה בת 4 וחצי חודשים ולאחר קיומו של הליך שימוע שהתקיים ביום 19.7.22 במסגרתו עודכן המבקש כי נשקלת האפשרות להארכת מניעת הקשר הטלפוני. במגבלות שצוינו בשימוע, במהלכו הביע המבקש את דבריו אשר הועלו על הכתב, המדובר בהחלטה שהיא סבירה ומידתית ואין כל הצדקה להתערבות בה.

בנסיבות כאן, לא מצאתי כל דופי בשיקול הדעת של הגורמים המקצועיים המצדיק התערבות בהחלטה.

העתירה נדחית.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ג אב תשפ"ב, 10 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.